

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський державний університет фізичної культури

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Декан факультету туризму

_____доц. Холявка В. З.

«_____»_____ 2018 р.

Методичні рекомендації
о написання кредитно-модульних контрольних робіт
з дисципліни **«ОСНОВИ РИТОРИКИ»**
для здобуття ОКР «бакалавр»

за спеціальностями:

242 – «Туризм»

073 – «Менеджмент»

Львів - 2018

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою гуманітарних дисциплін ЛДУФК

Протокол № 1 від «31» серпня 2018 року

Завідувач кафедри

гуманітарних дисциплін канд. іст. наук,

професор _____ (Полянський О. А.)

РОЗРОБНИКИ: Гузенко Ірина Іллівна, старший викладач кафедри

гуманітарних дисциплін

РЕЦЕНЗЕНТ: кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового,

аграрного та екологічного права ЛНУ імені Івана Франка доц. Ващишин М. Я.

Обговорено та рекомендовано Вченою радою факультету туризму

Протокол № 1 від « » жовтня 2018 року

Голова Вченої ради факультету туризму _____ доц. В. З. Холявка

© Гузенко І. І., 2018 р.

©Львівський державний університет фізичної культури, 2018 р.

ВСТУП

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ до написання модульних контрольних робіт з курсу «Основи риторики» складені відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів за спеціальностями 242 – «Туризм», 073 – «Менеджмент».

Предметом «Основ риторики» є словесна діяльність фахівців галузі.

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна тісно пов'язана з українською мовою, комунікацією, педагогікою, психологією, поетикою, логікою, філософією.

Програма навчальної дисципліни складається з одного змістовного модуля:

1. Риторика як предмет. Теоретичні і практичні аспекти риторики.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни:

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Основи риторики» є удосконалення словесної діяльності, формування вміння послуговуватися набутими знаннями у повсякденному житті.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Основи риторики» є:

1. Опрацювання теорії ораторського мистецтва.
2. Вивчення видів ораторського мистецтва, стилів мовлення, законів і жанрів.
3. Ознайомлення із критеріями культури мови, різновидами невербальної комунікації.
4. З'ясування ораторських вмінь і навичок у контексті професійної діяльності.

1. 3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

1. Сутність та особливості основ риторики.
2. Особливості міжособистісного спілкування.
3. Критерії культури мови.
4. Закони і жанри риторики.

5. Практичні аспекти риторики.
6. Вимоги до вживання риторичного слова у спортивній сфері.
7. Методику та етапи підготовки промови.
8. Риторичні комунікативні ситуації у спортивній сфері.
9. Ораторські прийоми у літературній мові.
10. Загальні вимоги до усного спілкування.
11. Мовленнєвий етикет українського народу.

вміти:

1. Формувати власні ораторські уміння та навички.
2. Володіти риторичними навичками оратора.
3. Удосконалювати ораторські уміння та навички у контексті професійної діяльності.
4. Володіти основами техніки мовлення.
5. Фахово спілкуватися, послуговуватися набутими знаннями у повсякденному житті.
6. Володіти нормами української літературної вимови.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин/3кредити ECTS.

Модульний контроль проводиться після завершення семінарських занять і здійснюється за навчальним матеріалом, який розглядався в курсі «Основи риторики»

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1

Теми лекційних занять

Лекція 1. Риторика як предмет. Закони і жанри риторики

1. Предмет і основні завдання риторики.
2. Вимоги до вживання риторичного слова у спортивній сфері.
Ораторські вміння і навички у контексті професійної діяльності спортсмена.
3. Закони риторики:
 - 3.1. Концептуальний.
 - 3.2. Моделювання аудиторії.
 - 3.3. Стратегічний.
 - 3.4. Тактичний.
 - 3.5. Мовленнєвий.
 - 3.6. Ефективної комунікації.
4. Жанри риторики:
 - 4.1. Академічний.
 - 4.2. Соціально-побутовий.
 - 4.3. Лекційно-агітаційний.
 - 4.4. Дипломатичний.
 - 4.5. Військовий.
 - 4.6. Рекламний.

Лекція 2. Ораторське мистецтво у Стародавньому світі:

- у Стародавньому Єгипті;
- у Стародавній Індії;
- у Стародавньому Китаї (Конфуцій);
- у Стародавній Греції (Аристотель, Сократ, Платон);
- у Стародавньому Римі (Цицерон)

Лекція 3. Ораторське мистецтво в Україні

1. Витоки давньоукраїнського красномовства (Київська Русь).

2. Українське красномовство у XIII-XVIIст.
3. Київська школа риторики XVII-XVIIIст.
4. Українське риторичне слово за часів панування Російської та Австро-Угорської імперії.
5. Красне слово Т. Шевченка — взіреть ораторського мистецтва.

Лекція 4. Усне ділове спілкування

1. Мовленнєвий етикет українського народу.
Словесні формули ввічливості в системі українського мовленнєвого етикету.
2. Загальні вимоги до усного спілкування.
3. Офіційні зустрічі. Культура управління.
4. Телефонна розмова.
5. Публічний виступ.

Лекція 5. Практичні аспекти спортивної риторики

1. Методика та етапи підготовки промови.
2. Логіка та емоції в промові.
3. Ораторські прийоми у літературній мові.

Кредитно-модульна контрольна робота №1

Формою модульного контролю є письмові контрольні роботи.

Тривалість виконання письмових завдань модульного контролю не повинна перевищувати двох академічних годин. До модульного контролю допускаються студенти незалежно від результату поточного контролю. Студентам, які не з'явилися на модульний контроль, виставляється нуль балів.

Для студентів, які не з'явилися на модульний контроль із поважної причини, деканат призначає додатковий час для проведення модульного контролю.

Робота (письмова) повинна бути виконана самостійно, охайно, без закреслень та інших помарок, розбірливо і грамотно. Використання в процесі

виконання роботи будь-яких допоміжних матеріалів (довідників, навчальних посібників, підручників і таке ін.) не допускається.

У роботі студент повинен:

- чітко сформулювати визначення того чи іншого терміна або поняття;
- продемонструвати розуміння матеріалу, уміти застосовувати риторичні комунікативні ситуації, володіти ораторськими прийомами літературної мови, основами техніки мовлення, послуговуватися загальними вимогами до усного спілкування.

Відповіді на запитання мають засвідчити розуміння матеріалу, уміння висловлювати власну оцінку тих чи інших подій та фактів.

**ТИПОВІ ЗАВДАННЯ
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО КРЕДИТНО-МОДУЛЬНИХ
КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ**

Комплексні контрольні роботи з курсу «Основи риторики»

1. Мовленнєвий етикет українського народу.
2. Словесні формули ввічливості в системі українського мовленнєвого етикету.
3. Закон моделювання аудиторії.
4. Стратегічний закон риторики.
5. Тактичний закон риторики.
6. Мовленнєвий закон риторики.
7. Закон ефективної комунікації.
8. Академічний жанр.
9. Соціально-побутовий жанр.
10. Лекційно-агітаційний жанр.
11. Дипломатичний жанр.
12. Рекламний жанр.
13. Військовий жанр.
14. Телефонна розмова.
15. Публічний виступ.
16. Загальні вимоги до усного спілкування.
17. Ораторське мистецтво у Стародавній Греції.
18. Ораторське мистецтво у Стародавньому Римі.
19. Витоки Давньоукраїнського красномовства.
20. Культура управління.
21. Красне слово Т. Г. Шевченка — взірць ораторського мистецтва.
22. Риторичні комунікативні ситуації: вітання, запрошення.
23. Риторичні комунікативні ситуації: побажання, вітання.
24. Риторичні комунікативні ситуації: подяка, зауваження.
25. Риторичні комунікативні ситуації: зауваження, побажання.

26. Звуки Г та Ґ.
27. Українські звуки ДЖ та ДЗ.
28. Два звукові значення літери В.
29. Тверда вимова звука Р наприкінці слова та складу.
30. Шиплячі приголосні. Вимова звука Ч в українській та російській мовах.
31. Підготуйте короткий текст на тему: «Чи потрібна риторика сучасному студентові?»»
32. Підготуйте короткий текст на тему: «Яким я хочу бачити ВНЗ майбутнього?»»
33. Підготуйте короткий текст на тему: «Яким повинен бути тренер?»»
34. Підготуйте короткий текст на тему: «Науково-дослідницька діяльність сучасного студента?»»
35. Підготуйте короткий текст на тему: «Мистецтво в моєму житті».
36. Підготуйте короткий текст на тему: «Чим мені близька музика?»»
37. Підготуйте короткий текст на тему: «Що таке престижна професія?»»
38. Підготуйте короткий текст на тему: «Література у житті молодої людини».
39. Підготуйте короткий текст на тему: «Що Ви знаєте про архітектуру рідного міста?»»
40. Підготуйте короткий текст на тему: «Любити треба вміти».
41. Підготуйте короткий текст на тему: «Чи зможе краса врятувати світ?»»
42. Підготуйте короткий текст на тему: «Які ми – сучасні студенти?»»
43. Підготуйте короткий текст на тему: «Що означає бути моральним?»»
44. Підготуйте короткий текст на тему: «На які цінності потрібно орієнтуватися сучасній молоді».
45. Підготуйте короткий текст на тему: «Чи знаємо ми свою національну культуру?»»
46. Підготуйте короткий текст на тему: «Що означає бути інтелігентною людиною?»»
47. Підготуйте короткий текст на тему: «Релігія в житті людини».
48. Підготуйте короткий текст на тему: «Україна багата на таланти».

49. Підготуйте короткий текст на тему: «Рушник в українських обрядах та звичаях».
50. Підготуйте короткий текст на тему: «Мій життєвий вибір».
51. Підготуйте короткий текст на тему: «Перлина в духовному набутку української нації – українська народна пісня».
52. Підготуйте короткий текст на тему: «Традиції і звичаї – духовна спадщина українського народу».
53. Підготуйте короткий текст на тему: «Як відчувати себе щасливим?»
54. Підготуйте короткий текст на тему: «Як позбавитися шкідливої звички».

Література

Основна

1. Абрамович С. Д., Чікарькова М. Ю. Риторика. – Львів, 2001.
2. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1990.
3. Богдан С. К. Мовний етикет українців: традиції і сучасність. — К., 1998.
4. Бутенко Н. Ю. Комунікативні процеси у навчанні: Підручн. – Вид. 2-ге, без змін. – К.: КНЕУ, 2006. – 384 с.
5. Вандишев В. М. Риторика: екскурс в історію вчень і понять: Навч. посібн. – К: Кондор, 2006. – 264 с.
6. Ільченко І.І. Основи риторики: Навчальний посібник. – Запоріжжя, ЗНУ, 2010. – 82 с. 5.
7. Корняка О. Мистецтво гречності. – К., 1995.
8. Культура української мови: Довідник / За ред. В. Русанівського. – К., 1990.
9. Коваленко С. М. Сучасна риторика: Навчально-практичний посібник. – Тернопіль: Мандрівець, 2007. – 184 с.
10. Колотілова Н. А. Риторика: Навч. посібн. – К.: Центр учб. літератури, 2007. – 232 с.
11. Кравець Л. В. Риторика як класична основа системи освіти європейських народів // Рідні джерела. — 2000. — № 4. Кравець Л. В. Риторика від джерел до сучасності // Укр. мова і л-ра. — 2000. — № 5.

12. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: Підручник. – К.: Вища школа, 2006. – 310 с. 7.
13. Навчальний посібник з курсів «Основи риторики» і «Професійна риторика» / Укл. І. Гузенко. – Львів: ЛДУФК, 2006. – 76 с.
14. Онуфрієнко Г. С. Риторика: Навч. посібн. – К.: Центр учб. літератури, 2008. – 592 с.
15. Олійник О. Б. Основи ораторської майстерності: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2010. – 181 с.
16. Олійник О. Б. Риторика: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2009. – 170 с.
17. Олійник О. Б. Сучасна ділова риторика: Навч. посібн. – К.: Кондор, 2010. – 166 с.
18. Програми з курсів «Основи риторики» та «Професійна риторика» / Укл. І. Гузенко. – Львів: ЛДУФК, 2006. – 148 с.
19. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. – Львів, 2001.
20. Риторика: Навч.-метод. посібн. з курсів «Основи риторики» та «Професійна риторика» / Укл. Гузенко І. І. – Львів, 2014. – 328 с. `
21. Сагач Г. М. Риторика. – К., 2000.
22. Сагач Г. М. Золотослів.–К., 1993.
23. Стельмахович М. Український мовленнєвий етикет // Народознавство. – 1997. – № 38.
24. Томан І. Мистецтво говорити. – К., 1986.
25. Чак Є. Мовний етикет: «Щасливенько!» // Дивослово. – 1998. – № 10.

Додаткова

1. Кочан І. Лінгвістичний аналіз тексту. —Л., 1999.
2. Кульч З. Риторичний словник. – К., 1997.
3. Мацько Л. І. Лінгвістична риторика // Наука і сучасність. — К., 1999.
4. Овчиннікова А.П., Хаджирадєва С.К. Основи ораторської майстерності в умовах конфліктної взаємодії: Навчальний посібник. – Одеса: Пальміра, 2005. – 179 с.
5. Риторика: Загальна та судова. – К., 2002.

6. Савенкова Л. О. Комунікативні процеси у навчанні: Навч. посібник. – К.: КДЕУ, 1996.
7. Савенкова Л. О. Педагогічне спілкування: Навч. посібник. – К.: КДЕУ, 1997.
8. Сагач Г.М. Ділова риторика: мистецтво риторичної комунікації. – К.: Зоря, 2003. – 250 с. 10.
9. Сагач Г. М. Похвальне красномовство. – К., 1996.
10. Хоменко І.В. Еристика: мистецтво полеміки. – К.: Юрінком інтер, 2001. – 192 с.
11. Чмут Т. К. Культура спілкування. Навч. посібник – Хмельницький: ХІРУП, 1996.
12. Чулінда Л. І., Ларимський І. С. Риторична майстерність. – К., 2000.

Інформаційні ресурси

1. Онуфрієнко Г.С. Риторика: <http://nashaucheba.ru/v56330/%D0>
2. Риторика загальна та судова: Навч. Посіб. / С.Д.Абрамович, В.В.Молдован, М.Ю.Чикарькова: <http://pravouch.com/page/ritorika/ist/ist-23—idz-ax296—nf-22.html>
3. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика: Підручник. libfree.com/114950447_ritorikavitchiznyana_ritorika.html
4. Колотілова Н.А. Риторика: Навчальний посібник. http://pidruchniki.ws/15840720/ritorika/ritorika_-_kolotilova_na
5. Ткаченко Л.П. Риторика як компонент освіти в давньому Римі http://www.nbu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/Pfto/2010_9/files/pd910_03.pdf
6. Ораторське мистецтво (Н.П.Осипова, В.Д.Воднік та ін.) <http://books.br.com.ua/themes/7/322>
7. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Риторика»: http://sites.znu.edu.ua/bank/index.php?action=url/view&url_id=1199